Bolgár HIREK
A magyarországi bolgárok kétnyelvű havilapja
2009. november

Цена 150 форинта •• Ára: 150 Ft

Български вести

Вестник на българите в Унгария

В броя
четете

95 години ДБУ

Димитровден във Фелшожолца

Янтра на преглед на ЦИОФФ

Унгария • Дружество на българите в Унгария • 95 години

За историята на ДБУ

По някои въпроси за историческите корени на Българското градинарство в Унгария (4-а част)

Тръгва се ранна пролет, обикновено през февруари-март, в зависимост как е подготвена през зимата градината. Всеки работник носи със себе си дрехи за преобличане, мотика, каластир, чапа и черги за постилане и завивка, като по опитните се запасявали с много сланина за храна през първите месеци на работата.

През ранна пролет градинарите извършват всички видове работа без разлика на ранг и начин на спазаряване, докато градината бъде засадена с всички видове зеленчуци, които газдата иска да произвежда. След това започва работата, почиваща на предварителната договорка. Йерархичната стълбица в българската градина се определя в общи линии по следния начин: На първо място е газдата, следван от разпоредника (командаря). След тях са продавачите, които са по окумуш, говорят езика и могат да се ориентират в дневните продажби на пазаря. Тази ориентация в състоянието на пазаря е една от основните качества на българските градинари, на която обръщат внимание и унгарските изследователи, които се занимават с българския метод на градинарство Продавало се и по селата. Продавачите не винаги се прибирали в градината, а спели под колата на пазаря върху малкото постлано сено, приготвено за конете. Често пъти пазарите не били добри – тогава стоката се продавала на корпи и даже на цяла кола, като резултат от това печалбата е била много ниска и в края на сезона участниците в компанията са получавали пари, които едва стигали да си платят билета до България. По ранг следва готвачът, който меси и хляба (в по-късните години хляба се купува готов), карачите на стоката до пазаря, следват поливачите, като на най-ниското стъпало остават най-малките градинари, 12-13 годишни момчета, които имат за задача да пасат конете и да ги подкарват, когато са впрегнати в долапа за вадене на вода. Измежду тези най-малки участници в градинарската тайфа стават най-много нещастия, когато малките карачи на коне при долапа, изморени от монотонния кръгов ход на коня, често пъти заспиват и падат във водемната яма.

За такива случаи възрожденският писател Никола Козлев от Лясковец пише: „Бахчеванството е един от най-варварските занаяти. Няма градина, в която да няма гроб или два". А са отивали млади, здрави хора.

С изключение на пролетните работи, това разграничение в работата остава валидно за цялата година.

Работи се средно по 20 часа на денонощие – сутрин от 4 часа до 10 часа вечерта – с малка почивка на обед.

По-горе беше посочено, че българите в Унгария работят под формата на примитивна кооперация, организирана на базата на старата славянска семейна задруга, съществените елементи на която са: взаимопомощ, участие в печалбата и отговорност при загубите. С търпеливо изчакване и надежда, че накрая на сезона всичко ще излезе сполучливо и ще има печалба. В тази кооперация един от основните принципи е – един за всички и всички за един. По време на работата газдата е бил пълновластен господар. Произведената стока се реализира чрез него и приходите си остават до края на работния сезон общи за всички участници. Само изключителното българско трудолюбие и спазването на този принцип на пълна съгласуваност в работата, безмерното доверие един към друг, търпеливото изчакване на крайният резултат от вложения в градината труд българите постигат успехи, с които се прославят в Унгария, а и по целият свят.

Интересна е финансовата организация на тази примитивна кооперация-тайфа. Първоначално най-големите разходи за откриването на градината се правят от газдата. Той наема земята, купува конете, каруците, закупува тор за торене на земята, закупува семената, построява помещението за живеене – т.н. „бордей", – негови са разходите за създаване на всички необходими условия за правилно протичане на работата.

Почти през цялото първо полугодие градината носи само разходи. Когато започнат да изнасят стоката на пазара, постъпват първите приходи, които се записват в присъствието на всички в специален тефтер, който заедно със спечелените от продажбата пари се заключва в сандък и се пази от газдата. В края на градинарската година, около края на м. октомври, на Димитровден, се прави равносметка на припечеленото и след това – като се приспаднат направените разходи – се отчита чистата печалба, която се разпределя между участниците. Това е една от характерните трудови черти на градинарите – доброволното мълчаливо изчакване на крайния резултат от извършената работа. До този момент всички работят на сляпо, с надеждата, че печалбата ще бъде добра. Затова в тези тайфи е необходима голяма задружност и доверие, чиито резултати се виждат едва накрая. Поединичното разплащане с всеки участник се извършва на базата на предварителната договореност, постигната още при спазаряването.

Своеобразен и много интересен е начинът за изчисляване делът от печалбата на всеки участник. В началото дялбата се извършва на „калпак", т.е. по равно между участниците, като всички внасят своя дял в разходите за организиране на градината. Всеки от участниците слага на земята

своя калпак, а газдата минава и пуща във всеки определено количество пари и така ги изрежда, докато парите се свършат. По късно обаче, повишаването на разходите за инвентара, семената и др., за така наречения „гедик", налага промяна на системата за разпределение на печалбата.

През втората половина на XVIII век влиза системата на деление, почиваща на т. н. „пай" и „драми". Понятията са взети от старата турска мерна единица „ока". Една ока има 1,225 кг. Оката в градинарската практика се нарича пай. Един пай има 400 драми или колкото драми има една стара ока.

След спазаряването на работниците, драмите на всички се събират, за да се види колко пая обхваща градината. Обикновено общият сбор на драмите на една градина дава 4, 5, 6 и т. н. пая. През есента, след спадането на разходите по организиране и обзавеждане на градината, останалата чиста печалба се разделя на общата сума на паищата, за да се изчисли каква е печалбата на драми и да се изчисли печалбата на всеки градинар поотделно. Всеки получава чистата си печалба, след като му се приспадне така наречения „рабош" или личните разходи, които е направил през годината. В случай, че градината реализира загуба, която може да бъде причинена от слана, градушка, болести или насекоми вредители по зеленчука, немарливо гледане на работата и т. н., всички понасят по равен дял от загубата, съответно на драмите, на които са били пазарени. Ето този принцип на организация на градинарските задруги (тайфи) е почти напълно кооперативен.

Тук трябва да отбележим една съществена особеност при изчисляването на общото състояние на градината в началото на градинарската работа. По-горе беше посочено, че газдата влиза в състава на тайфата с основните материални средства, които създават условията за работа. Тяхната стойност се изчислява в паища. През годината, по време на работа, се налагало закупуването на нови производствени средства, стойността на които се пресмятали към общите разходи. В края на годината тези производствени средства, закупени с общи пари, оставали в собственост на газдата. При следващата работна година те вече се зачисляли като основен капитал внесен от него, което повишавало участието му в подялбата на печалбата. Това е една от причините за бързото забогатяване на газдите, които през работната година се стремяли да обзаведат от общата сметка градината си добре с основни работни средства. В същото време инструментите, които работниците носели със себе си и за които те също давали пари при покупката им в България, оставали в градината, като стойността им не е била зачислявана като техен внос в общия капитал. По начало никой градинар-гурбетчия не се е връщал в България, вземайки със себе си и работните сечива, които е донесъл от родината.

❊

Унгарските държавни ръководни органи добре оценяват голямата полза от българското градинарство, както за доброто снабдяване на населението с евтини, високачествени зеленчуци, така и за осигуряване препитание на голяма част от безимотното население и за намаляване на безработицата. За това говорят непрекъснато в своите печатни органи унгарските аграрни специалисти. Взема се правителствено решение в най-гъсто населените райони да се създадат български тип зеленчукови градини, които с пълната финансова подкрепа на държавата да пропагандират и внедрят този вид земеделска дейност всред унгарското население. Такава градина е създадена в района на Шиофок, край Балатон. Опитът не успява. Всред унгарците не се създава необходимата заинтересованост, те нямат търпението да изчакат края на работния сезон и тогава да получат възнаграждение за положения труд. Всеки от тях иска сам да продава произведената стока и сам да си прибира приходите. Тук се очертава липсата на онази традиция, която дълбоко се е вкоренила при българославянското население за задружна работа и задружна отговорност за получения резултат. Ще минат много години, докато тази традиционна организираност пусне дълбоки корени всред унгарските селяни.

До не малка степен българската традиция оказва влияние при създаването по-късно на ТКЗС-тата от градините на българските градинари и техният успех на унгарския пазар, макар че тук не може да се отрече големият натиск и принуда на българското посолство за създаване на тези кооперативи. Тук пък българите показват своята отвореност към нови идеи.

❊

С течение на годините ръководната роля на лясковските градинари в организиране на градинарите-гурбетчии в Унгария намалява. Постепенно те са изместени от предприемчиви градинари от Поликраище и Драганово. Градинарите от Поликраище заменят така наречената „тайфа", създадена предимно на базата на родствени връзки, с създадената от тях „компания", състояща се от едномишленици специалисти градинари. Заслуга на поликраищенци е въвеждането на „тефтера", които така въвеждат принципа на примитивно финансово осчетоводяване на градинарската дейност.

Българските градинари наводнили пазарите на Унгария с пресен висококачествен зеленчук. Докато немците (швабите) поливали с вода изгребвана с кофи, българите работели с добре изградена поливна система и ранно произведен посадъчен материал и поради това тези ранно произведени зеленчуци се оказали изключително конкурентноспособни на пазара. Те били предпочитани доставчици на зеленчуци, дори и за австрийския императорски двор.

И днес всред унгарското общество потомците на българските градинари се ползват с добро име и уважение. На пазара в централните хали в Будапеща щандовете на българските търговци на зеленчуци са най-търсените и стоката им е най-добре подбрана.

Георги Иринков
бивш председател на ДБУ

95 години

Тържество по случай юбилея на ДБУ

Тази година на Димитровден бе отпразнувана 95-тата годишнина от основаването на Дружеството на

българите в Унгария. Близо столетната организация бе почетена от официални гости и много българи, които изпълниха салона на Българския културен дом в Будапеща на 7 ноември т.г.
За празника от България пристигна новият председател на Държавната агенция за българите в чужбина Райна Манджукова, която сама е израснала извън България и е пристрастна към проблемите на българите зад граница. (Интервюто с нея публикуваме отделно.)
По старинен обичай тържеството започна с молебен в Българския православен храм „Св.св. Кирил и Методий” по случай деня на Св.

Димитър Чудотворец Солунски, след което бе преосветено знамето на Дружеството.
След молебена гостите заеха места в салона на БКД, където след приветствените слова започна гала-концерта, посветен на юбилея.
Димитър Танев, председател на ДБУ, спря вниманието на основателите и на-видните дейци на дружеството, дали своя принос за неговото утвърждаване и развитие. В края на словото си той призова да се почете с едноминутно мълчание делото на предците и изказа благодарност на всички, които отдават силите си за делото на българите в Унгария.
Габриела Хаджикостова прочете поздравителен адрес от вицепрезидента на Република България Ангел Марин, в който се отбелязват изключителните заслуги на българите в Унгария за утвърждаването на доброто име на България.

В емоционалното си приветствие Райна Манджукова, председател на ДАБЧ, отбеляза, че българите в Унгария са за пример на останалите българи – и зад граница, и в самата България – най-вече с две неща: с пословичното си единство и способността да канализират енергията на общността за общополезни цели, както и с приемствеността и непрекъстаното попълнение на млади сили.
Ерика Немет, главен директор на главния отдел за национални и етнически малцинства при Канцеларията на министър-председателя,

95 év

Az MBE jubileumi ünnepsége

November 7-én, a Demeter-napon került sor a Magyarországi Bolgárok Egyesülete alapításának 95. évfordulója tiszteletére rendezett ünnepségre. A közel száz éves szervezet jubileumán a hivatalos vendégeken kívül nagyon sok magyarországi bolgár is részt vett. Az egybegyűltek megtöltötték a Bolgár Művelődési Ház nagytermét.
Az ünnepségre Bulgáriából eljött Rajna Mandzsukova, a Határon Túli Bolgárok Hivatalának új elnöke, aki maga is Bulgárián kívül nőtt fel, ezért még erősebben kötődik a határon túli bolgárokhoz. (A vele készült interjút lapunk 10-11. oldalán olvashatják).
Régi hagyományok szerint az ünnepség

hálaadó liturgiával kezdődött a Szent Cirill és Szent Metód Bolgár Ortodox Templomban Szaloniki Szent Demeter tiszteletére, majd az Egyesület zászlajának újraszentelésére került sor.
A liturgia után a vendégek elfoglalták helyüket a Bolgár Művelődési Ház nagytermében, ahol az üdvözlő beszédek után elkezdődött a gálakoncert.
Tanev Dimiter, az MBE elnöke megnyitójában az egyesület alapítóiról és kiemelkedő alakjairól beszélt, akik hozzájárultak az egyesület megszilárdításához és fejlődéséhez. Beszéde végén arra kérte a vendégeket, hogy egyperces néma felállással tisztelegjenek a nagy elődöknek, és köszönetét fejezte ki mindazoknak, akik munkájukkal segítik a magyarországi bolgárok ügyét.
Hadzsikosztova Gabriella felolvasta Angel Marinnak, a Bolgár Köztársaság államelnök-helyettesének üdvözlő levelét, amely kitért arra is, hogy a magyarországi bolgároknak hatalmas érdemeik vannak Bulgária jó hírnevének megszilárdításában.
Rajna Mandzsukova, a Határon Túli Bolgárok Hivatala elnöke emocionális

изтъкна усилията на българската общност да поддържа и развива своите институции, за което редовно получава подкрепата на унгарската държава. Тя подчерта, че както и досега, и занапред ще насърчават усилията за създаване на училище за българските деца в Унгария.

В заключение Данчо Мусев, председател на БРС и заместник-председател на ДБУ, направи паралел между първите години след създаването на дружеството в началото на XX век и задачите, които стоят пред него в началото на XXI. След организационното си укрепване в началото на XX век, ДБУ си поставя като най-важна задача издигането на духовността и затова избира църковно настоятелство и основава училище за своите деца. Днес българската общност отново е изправена пред подобни предизвикателства: предстои избирането на Църковно настоятелство, чиято роля и отговорност пред българите в Унгария е огромна, както и осигуряване на училище за българските деца, след постепенното изтегляне на българската държава от училище „Христо Ботев" в Будапеща.

На тържеството присъства и извънредният и пълномощен посланик на България, Димитър Икономов. То бе почетено от председателя на Сръбското републиканско самоуправление Любомир Алексов и заместник-председателя на Словенското републиканско самоуправление Ференц Кранец.

Гала-концертът представи творци на българската култура в Унгария от различни области. Програмата започна с изпълнение на цигулка на младата и талантлива Виолет Доци. Габриела Хаджикостова представи любимия на мнозина откъс от Станислав Стратиев „Сърцето на динята", след което Александър Варо изпълни пиеси на пиано за лява ръка.

Преди да започне втората част на концерта бе прожектирана 15 минутка извадка от документален

köszöntjében arról beszélt, hogy a magyarországi bolgár közösség mind a határon túli, mind a Bulgáriában él bolgárok számára példaérték két dolog miatt – az egyik a legendás egységük és azon képességük, hogy a közösség energiáját mozgósítani tudják a közös célok érdekében, a másik pedig a folytonosság, a fiatalok folyamatos bevonása a közösségbe.

Németh Erika, a MeH Nemzetiségi és Etnikai Kisebbségi Főosztályának főigazgatója kiemelte, hogy a bolgár közösség milyen erőfeszítéseket tesz, hogy fenntartsa és fejlessze az intézményeit, amihez rendszeresen kap támogatást a magyar államtól is. Hangsúlyozta, hogy ahogyan eddig is, a jövőben is ösztönözni fogják az iskola létrehozását magyarországi bolgár gyerekek számára.

Zárszóként dr. Muszev Dancso, a Bolgár Országos Önkormányzat elnöke és a Magyarországi Bolgárok Egyesülete alelnöke párhuzamot vont az egyesület megalapítását követő első évek és a jelenlegi feladatok között. A XX. század elején a szervezeti meger södés után az MBE egyházbizottságot választ és iskolát alapít a közösség gyerekei számára. Ma, a XXI. század elején a bolgár közösség hasonló kihívások előtt áll: a közeljöv ben egyházbizottsági választások lesznek, valamint iskolát kell biztosítani a bolgár gyerekek számára, miután a bolgár állam fokozatosan kivonul a budapesti Hriszto Botev Iskolából.

Az ünnepségen részt vett Dimitar Ikonomov, a Bolgár Köztársaság budapesti rendkívüli és meghatalmazott nagykövete, Alexov Lyubomir, a Szerb Országos Önkor-

филм на Теодор Радевски за българските градинари, сниман през 80-те години. Филмът предизвика интерес не само с архивните си кадри, мнозина от присъстващите в залата се разпознаха на снимките от преди

повече от четвър век.
Във втората част на концерта се представиха фолклорните състави: Зорница, Росица, Мартеница и Янтра. Шопският танц на танцьорите от Янтра бе неудържим и публиката дълго и продължително ръкопляска, не желаейки да се разделя с изпълнителите. Не случайно само седмица по-рано съставът получи квалификация за представителен ансамбъл на НС на ЦИОФФ за български танци, с което си извоюва правото да се явява на квалифицирани международни фолклорни фестивали. (От 1970 г. ЦИОФФ – Национална секция на международен съвет на организаторите на фестивали за фолклор и традиционни изкуства – работи за запазването и разпространението на традиционната култура.)
Празникът завърши с коктейл, на който гостите имаха възможност още дълго да общуват помежду си.

mányzat elnöke és Krányecz Ferenc, az Országos Szlovén Önkormányzat alelnöke. A gálakoncerten a magyarországi bolgár el adóművészek léptek fel. A műsor a fiatal, tehetséges Dóczi Violett hegedűjátékával kezdődött, amely után Hadzsikosztova Gabriella részletet adott el Sztaniszlav Sztratiev *A dinnye szíve* című művéből, majd Varró Alexander balkézre írt zongoradarabot játszott el.

A koncert második része előtt Teodor Radevszkinek a bolgár kertészekről szóló dokumentumfilmje 15 perces részletének vetítésével kezdődött. A film a 80-as években készült, és nemcsak az archív felvételek miatt váltott ki nagy érdeklődést, hanem amiatt is, mert a jelenlévők egy része felismerte saját magát a negyed évszázados felvételeken.

A műsor második felében a folklór játszotta a főszerepet: fellépett a Zornica, a Roszica, a Martenica és a Jantra, valamint a Vándor Vokál. A Jantra Táncegyüttes sop tánca fergeteges volt, a közönség vastapssal jutalmazta. Nem véletlen, hogy október végén a tánccsoport Szófiában CIOFF minősítést szerzett, amely jogot ad nekik arra, hogy minősített fesztiválokon lépjenek fel.
A jubileumi ünnepség koktéllal ért véget, amelyen a jelenlévők még sokáig beszélgettek egymással.

Голям успех на Янтра

От 1970 г. ЦИОФФ (Национална секция на международен съвет на организаторите на фестивали за фолклор и традиционни изкуства) работи за запазването и разпространението на традиционната култура. Като неправителствена организация и професионална консултативна секция на ЮНЕСКО ЦИОФФ има 84 национални подразделения и оказва помощ и морална подкрепа при организирането на 300 фестивала в целия свят. Координира международния фолклорен обмен между националните подразделения, организира срещи, уърк-шопове, изложби и фестивали. В дейността й са включени 50 000 изпълнители аматьори и програмите на техните състави, а за организацията им работят 60 000 доброволци. Взема участие в осъществяването на програмите на ЮНЕСКО и организира конференции и срещи по актуални въпроси на фолклора. Сътрудничи с правителства, национални, международни, държавни и други сродни регионални цивилни организации.

На 24 октомври танцов състав Янтра, заедно с оркестър Право, взе участие в първия етап на Третия национален преглед на българската секция и получи квалификация за представителен състав на ЦИОФФ. Двата състава бяха класирани за втория етап и получиха право да участват във фолклорните фестивали, организирани от ЦИОФФ.

Този резултат е крайъгълен камък в дейността на танцовия състав и танцьорите се готвиха за участието в него всеотдайно. Репетициите преди представянето бяха напрегнати, но дадоха своите резултати – след изпълнението на шопския и тракийския танц, журите изказа своето възхищение от постигнатото. Още по-значим е този резултат като се има предвид, че българите от Унгария трябваше да премерят сили с танцови състави от България. Това ще им даде сили да се подготвят за втория етап през следващата година, в който трябва да участват с цялостна 30 минутна програма. Сигурни сме, че ще превземат и това препятствие с успех и ще получат още по-висока оценка.

CIOFF minősítést szerzett a Jantra Táncegyüttes

A CIOFF (International Council of Organizations of Folklore Festivals and Folkart - Folklór Fesztiválok és Folkart Szervezésének Nemzetközi Tanácsa) 1970-ben alakult nemzetközi NGO szervezet, az UNESCO szakmai konzultatív szervezete. A CIOFF-nak 84 nemzeti tagszervezete van; 300 fesztivál szervezéséhez nyújt szervezési hátteret és erkölcsi támogatást szerte a világban. Tevékenységében részt vesz 50 ezer amatőr művész és szervezeteinek programjainak szervezésében 60 ezer önkéntes dolgozik. Részt vesz az UNESCO programjainak megvalósításában, konferenciákat, találkozókat szervez a folklór aktuális kérdéseiről.

A Jantra Táncegyüttes és a Pravo zenekar 2009. október 24-én Szófiában részt vett a bulgáriai CIOFF szervezet Folklóregyüttesek 3. Nemzeti Minősítőjén, amelyen CIOFF min sítést kapott. Bekerültek a Minősítő második körébe és jogot szereztek a CIOFF által szervezett folklórfesztiválokon való részvételre. Ez a szép eredmény komoly mérföldkő a táncegyüttes életében, amelyre nagy elszántsággal készültek a táncosok. Az utazás előtt nagyon komolyan vették a próbákat, és igyekezetüknek meg is lett az eredménye – a sop és a trák tánc bemutatása után a zsűri nagy elismeréssel nyilatkozott a produkcióikról. Az eredményt felértékeli az a tény is, hogy bolgár tánccsoportokkal mérték össze a tudásukat. Ez adhat nekik még több erőt ahhoz, hogy a jövő évi második körre is ugyanígy felkészüljenek, amikor egy 30 perces, összefüggő műsort kell majd előadniuk. Biztosak vagyunk benne, hogy azt az akadályt is sikerrel veszik, és még magasabb minősítést kapnak.

Димитровден във Фелшьожолца

На 24 октомври във Фелшьожолца бе отпразнуван българският градинарски празник Димитровден. По традиция празникът започна с тържествен молебен в католическия храм, след което пред паметника на българския градинар в двора на замъка Барцаи бяха поднесени венци. По повод празника в една от залите на замъка бе открита изложбата „Български градинари във Фелшьожолца".

Пред паметника кметът на Фелшьожолца Атила Фехер (на снимката) оцени високо дейността на българските градинари в Жолца, а Ботьо Сретенов, съветник при Посолството на Република България, заяви, че за българите, живеещи в диаспора, е изключително важно да съхранят традициите и културата си.

Българската общност повече от сто години е органична част на унгарското общество и десетилетия наред обогатява унгарските традиции със своята култура. Достойни за уважение са усърдието, работливостта и задружността на българите, които са се занимавали предимно с градинарство. Унгарската селскостопанска култура държи извънредно много на българските градинари, които са въвели в Унгария употребата на ранен разсад и поливното градинарство. Те са оказали голямо влияние и върху унгарските кулинарни навици, тъй като преди тяхната поява, зеленчуците не са се консумирали сурови, а само варени.

Именно тези заслуги на българските градинари са представени и в изложбата, открита във Фелшьожолца, отдавайки почит и към Свети Димитър Чудотворец Солунски. Изложбата дава представа за историята на българите в Жолца, за тяхната култура и трудовите им делници. На цветни табла са представени пет български семейства: историята на фамилиите Стойчо, Карамаринов, Бочев, Терзиев и Симеон.

Посетителите получават подробна картина за българите във Фелшьожолца, запознават се с особеностите на българското градинарство, с традициите на църковния живот, с резултатите от сътрудничеството на и Българското самоуправление във Фелшьожолца с побратименото с. Драганово

Изложбата бе открита от Димитър Танев, председател на Дружеството на българите в Унгария, който в поздравителните си думи похвали и даде за пример дейността на местното самоуправление. „Поздравявам Българското самоуправление във

Demeter-nap Felsőzsolcán

Október 24-én ünnepelte a felsőzsolcai bolgárság a Demeter-napot, a bolgár kertészek ünnepét. A hagyományokhoz híven a rendezvénysorozat a római katolikus templomban ünnepi szentmisével kezdődött, majd a Bárcay-kastély kertjében a bolgár kertészek emlékműjének megkoszorúzásával folytatódott. A jeles esemény alkalmából Bolgár kertészek Felsőzsolcán címmel kiállítás nyílt az emeleti kiállítóteremben.

A kastély előtt álló bolgár emlékm nél Fehér Attila polgármester ünnepi köszöntőjében méltatta a zsolcai bolgárok munkáját, Botyo Szretenov, a Bolgár Köztársaság Nagykövetségének tanácsosa pedig arról beszélt, milyen fontos a diaszpórában élő bolgárok számára, hogy megőrizhetik és ápolhatják hagyományaikat, kultúrájukat.

A bolgár kertészeknek érdemeit mutatja be a Felsőzsolcán nyílt kiállítás, illetve tiszteleg Szent Demiter, tesszaloniki szentje előtt. A látogatók átfogó képet kaphatnak a zsolcai bolgárságról, megismerkedhetnek a bolgárkertészet jellegzetességeivel, az egyházi élet hagyományaival, a Bulgáriában fekvő Draganovo településsel és Felsőzsolca Város Bolgár Kisebbségi Önkormányzatának eddigi eredményeivel.

A kiállítást Tanev Dimiter, a Magyarországi Bolgárok Egyesülete elnöke nyitotta meg, köszöntő szavaiban a felsőzsolcai bolgárság tevékenységét példa értékűnek, dicséretre méltónak és követendő mintának nevezte.. A tárlat elkészültével a felsőzsolcai bolgárság régi vágya valósult meg – hangsúlyozta a megnyitót követően Major Ádámné, Felsőzsolca Város Bolgár Kisebbségi Önkormányzatának elnöke, hiszen, már régóta szerették volna kiállítás formájában is bemutatni a bolgárság történelmét, hagyományait. A kiállítást Dr. Rémiás Tibor történész-muzeológus mutatta be a rendezvény vendégeinek,

Фелшьожолца и много се радвам, че то винаги е много активно в съхраняването на българските традиции." С изготвянето на изложбата бе изпълнена една стара мечта на българите във Фелшьожолца – подчерта веднага след откриването й Майор Адамне, председател на българското самоуправление във Фелшьожолца, тъй като показването на историята и традициите на българите в рамките на една изложба е отдавнашно желание. Историкът-музеолог д-р Тибор Ремиаш представи изложбата, подчертавайки многообразието на българската култура.

За българите в Унгария и българското градинарство говори Тибор Шпонер, историк-музеолог. След лекцията гостите направиха няколкоминутна виртуална разходка из Драганово, побратимено селище на Фелшьожолца със заснетия миналата година филм на Чаба Немет. Гостите имаха възможност да опознаят българската култура, не само чрез прожектирания филм, изложените предмети, фотографии и оръдия на труда, а се насладиха и на кулинарното изкуство на българина, опитвайки традиционни български ястия.

Снимки и текст
Оршоя Путц
Жолнаи Хирмондо

Танцът ни свързва...

Не случайно думата е еднаква и за българи, и за унгарци. За да потвърдят това, студентите от Дебреценския университет, изучаващи български език, още в началото на учебната година организираха български празник с българска баница и кръшни хора. Клубът, където се бяха събрали, едва успя да ги побере.

По случай Деня на независимостта на България Централният културен дом в Дебрецен отново се залюля от българска ръченица. Гостите – танцова група „Биляна" с ръководител Янош Майор, показаха какво са научили през лятото в България.

Седмица по-късно жителите на Карцаг празнуваха. „Българската и унгарската култура в нашите сърца" – с този наслов момичетата и момчетата от „Биляна" отбелязаха петгодишния си път през сцената към сърцата на хората. Обединени от обичта към българските ритми и българската музика, със свои изяви на много места в Унгария, България и Сърбия, те разпространяват красотата на традиционния фолклор. По отколешна традиция гостите бяха посрещнати с българска погача и с шарена сол. (Тайната им знае само Димитранка Мишколци!) Гласовитите девойки от „Джумбарлък" накараха всичко живо наоколо да замлъкне и да се заслуша в песните им. А до полунощ голямата зала на Културния дом подрипваше заедно с танцьори и любители, дошли да погледат, да се порадват и да... потропнат ръченица.

Венета Янкова
Лектор по български език и култура в Дебреценския университет

hangsúlyozva a bolgár kultúra sokszín - ségét. A magyarországi bolgár kisebbség történetével és a bolgár kertészet jellegzetességeivel Spóner Tibor történész-muzeológus ismertette meg a közönséget. Az előadás a jelenlévők pár perces képzeletbeli utazást tehettek Draganovóba, Felsőzsolca bulgáriai testvértelepülésére a tavaly Németh Csaba ott forgatott filmjének megtekintésével. A megnyitó vendégei megnyitó vendégei nemcsak a vetített film, a kiállított dísztárgyak, fotók és használati tárgyak révén ismerhették meg a bolgár kultúrát, hanem gasztronómiai élményben is részesülhettek a hagyományos bolgár ízek megkóstolásával.

Putz Orsolya
Zsolcai Hírmondó

A tánc összeköt minket...

Nem véletlen, hogy ez a szó ugyanaz a bolgárban és a magyarban. Hogy ezt bizonyítsák, a Debreceni Tudományegyetem bolgár nyelvet tanuló diákjai a tanév elején bolgár ünnepet szervezetek bolgár banicával és bolgár körtánccal. A klubhelyiség, ahol összegyűltek, szinte kicsinek bizonyult…

Bulgária függetlenségének napja alkalmából a debreceni Művelődési Központban ismét bolgár táncokat láthattak az érdeklődők. A vendégek – a karcagi Biljana Táncegyüttes Major János vezetésével megmutatták, mit tanultak a nyáron Bulgáriában.

Egy héttel később Karcag város lakói ünnepeltek. A Biljana Táncegyüttes „A bolgár és a magyar kultúra a szívünkben" mottóval rendezett ünnepséget. A táncegyüttes tagjai a bolgár ritmusok és a bolgár kultúra iránti szeretet által vezérelve terjesztik a bolgár tradicionális kultúrát Magyarországon, de felléptek már Bulgáriában és Szerbiában is. A Dzsumbarlak együttes szép hangú énekesnőit pedig a terem néma csendben hallgatta. Utána a Művelődési Ház nagytermében késő éjszakáig ropták a táncot a táncosok és a vendégek.

Veneta Jankova,
a bolgár nyelv és kultúra lektora
Debreceni Tudományegyetem

Децата са нашата най-добра инвестиция

Разговор с Райна Манджукова, председател на ДАБЧ

Трудно ми е да се обърна към Райна Манджукова с госпожо, не само защото я познавам отдавна, а и защото тя е от тези председатели на Държавната агенция за българите в чужбина, за които длъжността е не само кариера, а и призвание. Така ли е, Райна?

- Естествено, че е така. Фактът, че българите по света го разбират, ме прави щастлива. Много голяма подкрепа, голям кредит на доверие получих в момента, в който ме назначиха за председател на ДАБЧ. Но е свързано и с много голяма отговорност, защото когато хората те познават и знаят какво можеш, просто нямаш право да дадеш по-малко от себе си.

Би ли ни разказала какво е за тебе да си българин от чужбина?

- Родена съм извън България, в Украйна – Бесарабия. Потомък съм на тези българи, които са напуснали България през 20-те – 30-те години на XIX век заедно с руските войски по време на руско-турските войни. Родителите ми са българи, голямо семейство сме – три сестри и един брат. Трите сестри сме завършили в България, двете останахме в прародината, третата избра пътя си в Украйна с образование, получено в България, а брат ми, който е най-малкият, родителите ми просто не пуснаха в България, боейки се, че ще останат сами. Той завърши военно училище в Украйна, но искам да подчертая, че в стаята му – макар и във военен университет, – винаги е стояло българското знаме, а прякорът му е винаги е бил „българина". Така са ни възпитали родителите ни.

През 1988 г. дойдох в България в състава на танцов ансамбъл. Тогава бях само няколко дни, но някак усетих със сърцето си, че това е мястото, където искам да живея. Точно след една година бях прехвърлена от Измаилския педагогически институт, където учех в първата експериментална група по български език, в България за продължаване на обучението.

Когато дойдох в България, бях изправена пред голямо изпитание. Живеейки 19 години в Украйна, възпитана и отгледана в българско семейство, аз никога не съм си задавала въпроса, защо съм българка – просто съм знаела, че съм такава. А когато дойдох в България, ми се наложи да обяснявам, че не съм руснкиня. Това беше трудният път на една българка към България. Може би именно затова, сякаш съдбата се разпореди да съм сред тези, които помагат на българите в България да разберат, че българи живеят не само в географските й граници, че българи има на много-много места по света и те са същите българи. Мисля си, че това е мисия за мене.

Един от основните елементи на принадлежността към даден народ е езикът. Как вие в Украйна учехте български език?

- Не сме учили български език в училище. Нашето поколение имаше възможност да използва български език само на битово ниво. Единственият ми допир с книжовния език, докато бях малка, бяха купчината списания „Жената днес", които са останали от моминските години на майка ми. В рамките на Съветския съюз българският език започна да се учи – най-напред факултативно, а след това и като предмет, – след 1986 г. Сестрите ми вече са го учили в училище. Но когато в кръвта си имаш генетичната памет на езика, тогава овладяването

A gyerekek a legjobb befektetés

Beszélgetés Rajna Mandzsukovával, a Határon Túli Bolgárok Hivatala elnökével

Nehéz Rajna Mandzsukovát magáznom, nemcsak azért, mert régóta ismerem, hanem azért is, mert ő a Határon Túli Bolgárok Hivatala azon elnökei közül való, akik számára ez a poszt nemcsak karrier, hanem élethivatás. Így van, Rajna?

– Természetesen így van. És az a tény, hogy a világ különböző pontjain élő bolgárok ezt észreveszik, boldoggá tesz. Nagyon nagy megelőlegezett bizalmat kaptam a kinevezésemkor, ami nagy felelősséggel is jár, mert amikor az emberek ismernek, és tudják, mire vagy képes, nincs jogod kevesebbet adni magadból.

Elmesélnéd nekünk, mit jelent számodra határon túli bolgárnak lenni?

– Besszarábiában, Ukrajnában születtem azon bolgárok leszármazottjaként, akik a XIX. század 20-as, 30-as éveiben hagyták el Bulgáriát az orosz seregekkel az orosz-török háborúk idején. A szüleim bolgárok, két húgom és egy öcsém van. Mi hárman lányok Bulgáriában szereztünk felsőfokú végzettséget, az öcsémet azonban a szüleim nem engedték el oda tanulni, mert féltek, hogy egyedül maradnak. Az öcsém Ukrajnában szerzett diplomát, de a főiskolán „a bolgár" volt a beceneve.

Először 1988-ban jártam Bulgáriában néhány napra a táncegyüttesünkkel. Azonnal megéreztem, hogy ez az a hely, ahol élni akarok. Egy évvel később az Izmaili Tanárképző Főiskoláról Szófiába

му е просто въпрос на преодоляване на някои диалектни особености в говора.

Значи вкъщи винаги сте говорили на български?

- Винаги. Сега вече, ние, децата – братята и сестрите ми, – говорим помежду си на книжовен език, а когато сме с родителите си, се стараем да говорим на стария си диалект. Но забелязвам, че и те – особено майка ми, жените винаги сме били по-адаптивни, – използват все повече книжовни думи.

Разпитвам толкова подробно за процеса на учене на езика, защото знам пристрастието ти към българските училища в чужбина. Ние също имаме такова училище, и аз също съм убедена, че трябва да се започва от семейството. Какъв поглед имаш върху българските училища в чужбина и ученето на български език зад граница?

- Ако говорим кое е най-важното, което България трябва да направи за българите в чужбина, за мен безспорно на първо място стоят българските деца и работата с тях, било под формата на училище, било под формата състави – танцови и песени, но именно работата с деца, защото децата са инвестиция. Трябва да се подкрепя изучаването на езика във всякакви форми, защото няма съмнение, че езикът е основният белег на идентичността. Загуби ли се езикът, вече е много трудно. Български хора́ се играят и от хора, които не са българи. И български песни се пеят от чужденци. Нашият фолклор очевидно е много харесван, навсякъде по света. Но тези хора не стават българи от това.

В българското законодателство все още не е формулирано понятието българско училище в чужбина, което донякъде спъва работата ни. Много се надяваме, че в новия закон за общо образование и предучилищно възпитание и подготовка, който предстои да се приеме, ще има формулиран статут.

Очевидно училищата са основен момент в работата на Агенцията. Какви са другите насоки, които смяташ за важни?

- Смятам, че трябва да се изгради усещането за общност по гилдии и интереси. Както през 2005 г. събрахме българските учители: те опознаха проблемите си и обмениха опит, създадоха браншова общност, която е функционална. От позициите на тази общност те могат да поставят своите проблеми пред България и България да ги решава. Същото се случи преди години и с българските медии. По същия начин ми се иска да събера и студентските организации и културните дружества. Защото всички видове организации на българите по света си имат своя специфика на работа, всеки по отделен начин върви по пътя си – да представя България и да поддържа българското в хората, с които общува. И много по-лесно е, когато познава хората, натоварени със същите проблеми в други страни. Това ми се иска – да развия хоризонталните връзки: не само българите в чужбина да общуват с България, а и българите в чужбина – помежду си. Далеч съм от мисълта, че откривам топлата вода, това е нещо, за което в Агенцията е работено и преди, но сега явно му е дошло времето.

Много се радваме, че си сред нас на празника по случай 95-тата годишнина на Дружеството на българите в Унгария. Ти познаваш много български общности по света, какво прави българската общност в Унгария уникална?

- Трудно е да се прави оценка на организация с толкова много натрупан опит зад себе си, аз се чувствам малка – внучка или правнучка на тези българи, които са успели така да се съхранят и умеят да го предават и на своите внуци и правнуци. На мене ми се ще да могат да го споделят и с други българи – независимо дали те живеят в България или извън нея. Искам организации като вашата да помагат с опита си и на останалите българи. Вие сте един пример, че усилията имат смисъл. Пожелавам много кураж и сили на хората, които са вършили и вършат цялата тази работа през всичките тези 95 г.

Светла Кьосева

küldtek, hogy bolgár szakon fejezzem be a tanulmányaimat.
Amikor megérkeztem Bulgáriába, nagy kihívás volt számomra, hogy megmagyarázzam, hogy nem vagyok orosz. Én mindig tudtam, hogy bolgár vagyok, úgy neveltek otthon. Mégis nehéz volt egy bolgár lánynak elfogadtatnia magát bolgárként Bulgáriában. Lehet, hogy a sors rendezte úgy, hogy most az a feladatom, hogy segítsek a bolgároknak, hogy megtudják – a világon sok helyen élnek bolgárok, akik ugyanolyanok, mint ők.

Egy néphez tartozás egyik legfontosabb elem a nyelv. Hogy tanultátok meg Ukrajnában a bolgár nyelvet?

Iskolában nem tanultam, csak otthon. Az irodalmi bolgár nyelvvel való érintkezésem néhány régi női újságra korlátozódott. Szovjetunióban 1986 után vezették be a bolgár nyelv oktatását. A húgaim már az iskolában is tanulták.

Otthon mindig bolgárul beszéltetek?

– Mindig. Ma már mi, gyerekek, egymás között az irodalmi nyelvet beszéljük, de amikor a szüleinkkel vagyunk, igyekszünk a régi nyelvjárást beszélni. De észrevettem, hogy különösen az anyukám egy re inkább próbálja az irodalmi nyelv szavait használni.

Tudom, milyen elkötelezett vagy a határon túli bolgár iskolák ügyében. Nekünk is van ilyen iskolánk, ezért szeretnélek megkérdezni, hogy látod ezeknek az iskoláknak szerepét?

– Azt gondolom, hogy ha arról beszélünk, mit kell tennie Bulgáriának a határon túli bolgárokért, az első helyen a gyerekek és az ő tanításuk áll, mivel a gyerekek a mi befektetésünk. Nagyon fontos a nyelvtanulás támogatása, mert ha a nyelv elvész, elvész az identitás.

Nagyon örülünk, hogy itt vagy velünk a Magyarországi Bolgárok Egyesülete jubileumán. Szerinted mitől egyedi a magyarországi bolgár közösség?

– Én az unokájának vagy a dédunokájának érzem magam azoknak a bolgároknak, akik létrehozták ez az egyesületet, akiknek sikerült úgy megőrizniük az identitásukat és továbbadniuk az unokáiknak és a dédunokáiknak. Azt szeretném, ha az ilyen szervezetek megosztanák a tapasztalataikat a többiekkel. Ti példát mutattok arra, hogy az erőfeszítéseknek van értelmük. Sok erőt és kitartást kívánok mindazoknak, akik az elmúlt 95 évben dolgoztak és dolgoznak ezen a fontos ügyön.

Първа Божия заповед

„Аз съм Господ, Бог твой; да нямаш други богове освен Мене”

Така говори Сам Бог за Себе Си в първата заповед. Какво трябва да означава за нас това „Аз съм”? Единствено и само това, че Бог е личност, която има отношение към твоето „ти”, защото е недопустимо индивидуално неопределеното нещо да нарича себе си „аз”. Ако Бог не беше ръководна творческа личност,а само някаква „Сила”, какъв смисъл би имала молитвата в общението ни с Него? И електричеството е сила, но да сте чули някой да е влязъл в молитвен разговор с електроните му? Бог е първоличност, благодарение на която и човекът е личност – създадена по образ и подобие Божие.

Думичките „Аз съм” не означават „бях” или „ще бъда”. ”Съм” е вечното настояще,тоест самата вечност.

По-нататък Бог нарича Себе Си „Господ”, което означава Господар, защото единствен Той като творец и наш създател има родителското право да се нарече така и да казва на децата си: вие сте мой деца и мене трябва да слушате. А ние като Божии синове, сме длъжни да живеем за своя Бог, да Го славим, да Му се покоряваме и с дръзновение да казваме: ”Татко наш, Който си на небесата!”

Отношението ни към Бога не може да бъде друго, освен почит и дълбоко преклонение, не само защото няма друго по-високо от Бога, а понеже човек не може да живее духовно без да чувства нужда да вярва в нещо, да се надява на нещо и да обича нещо, и то не с обикновена, а с такава вяра, надежда и любов, които надхвърлят границите на земното.

Вярата ни в Твореца е онази жива представа за невидимия и непостижимия Бог, Който е навсякъде, Който говори чрез съвестите ни, Който иска от нас да следваме Неговите свети заповеди и Който ще ни съди – както за делата, така и за мислите ни.

Душата на вярващия винаги е изпълнена с твърда убеденост, че Бог съществува и се грижи постоянно за нас. Убеденост, която ражда неповторимото чувство на безопасност и сигурност от присъствието на Божията десница върху нас.

Богопочитанието се изразява и чрез надеждата ни в Бога, което е велико, възвисяващо и щедро възнаграждаващо чувство, което значи, че толкова дълбоко вярваш в Бога, че завинаги си абсолютно убеден в сбъдването на всяко Негово обещание.

Кой е най-високият връх на нашата надежда? Разбира се, спасението на душата. Затова не само на думи, но и на дело Бог потвърди Своето обещание да ни спаси, като за всички, които не изпитват колебание в надеждата си, Той изпрати Своя Единороден Син на земята, който умирайки на кръста заплати греховния им дълг, показвайки очевидно непостижимата Божия грижа за тях.

Всеки, който нелицемерно вярва и се надява на Бога, неизбежно завършва духовното си богопочитание с онази истински чиста любов, която доминира над гибелните човешки кумири – чревоугодие, слава и пари, за да постигне желаната хармония на своя светъл християнски живот, чийто девиз е: Бог е любов. (следва)

Църковното настоятелство пред избори

Изтече мандатът на избраното през 2005 г. Църковно настоятелство. Това бе поводът да разговаряме с неговия председател Иван Караилиев.

Иван Караилиев – както сподели – носи присърце делото на българщината в Унгария и от десетилетия работи в ръководните органи на българската общност тук: в Управителния съвет на Дружеството на българите в Унгария, в Българското републиканско самоуправление, а от 2005 и като председател на Църковното настоятелство.

– Господин Караилиев, как оценявате дейността на Църковното настоятелство през отчетния период?

– Най-напре искам да благодаря за доверието на избирателите, които ми повериха мандата за изминалите четири години. Като председател на Църковното настоятелство искам да изкажа благодарност на отец Стефан Мамаков за неговото сътрудничество, както и на всички членове на настоятелството за тяхната работа. Благодарност заслужават и служителите на Българския културен дом в лицето на Владимир Калицов и Мария Тютюнкова, тъй като те оказват неоценима подкрепа при уреждането на финансовите въпроси и в администрацията.

– Какви трудности имахте като председател и какво успяхте да постигнете?

– Приех църковното настоятелство с дефицитен бюджет, но за няколко години успяхме да спестим 3,9 милиона форинта, с които бе поправена оградата на църковния двор. Приходите на църквата идват от 1% от данъците и държавната субсидия. Тези пари и преди години не са били по-малко, но поради лошото стопанисване, не само че не са достигали, а се налагаше и Дружеството на българите в Унгария да запълва липсите.

Истина е, че първоначалният ни замисъл беше събраните средства да се използват за изографисването на храма, но тъй като сумата бе крайно недостатъчна, ние я изразходвахме за по-неотложни задачи.

През отчетния период бе издигнат и международният престиж на Българската православна църква в Унгария. От 31 август до 2 септември 2007 тук се състоя Седмия Епархийски Църковен Събор на Западно- и Средноевропейската епархия, а през април същата година тя бе домакин на Петата среща на икуменическия съвет на ортодоксалните църкви в Унгария.

Наред с църковните празници, Българският православен храм дава дом и на традиционни български празници, които привличат масово членовете на колонията и са свързани с обичаите и обществения живот на българите в Унгария, като Йордановден, Трифон Зарезан, Ѓергьовден, Деня на детето.

– Какви са най-важните задачи, които продстоят пред българската църковна общност?

– Смятам, че една от най-важните задачи е, хората да се събират в храма. За тази цел е необходимо още по-голямо единство – не трябва да допускаме да бъдат разединени редиците ни, не трябва да позволяваме на някои хора да всяват раздор в общността. Вярата е едно от най-важните неща в живота на човека – без нея не може да се живее. Нека хората да идват на църква, да водят и децата си, защото нас християнството ни държи в едно.

Választás előtt az Egyházbizottság

A 2005-ben választott Egyházbizottság mandátuma idén novemberben lejár. Ezen alkalomból beszélgettünk elnökével, Ivan Karailievvel.

– Karailiev úr, hogyan értékeli az Egyházbizottság tevékenységét az elmúlt négy évben?

– Először is szeretnék köszönetet mondani a választóknak azért, hogy bizalmat szavaztak nekem az elmúlt időszakra. Az Egyházbizottság elnökeként köszönöm Sztefan Mamakov atyának az együttműködést, az Egyházbizottság tagjainak pedig a munkájukat. Köszönet illeti a Bolgár Művelődési Ház munkatársait is, akik nagy segítséget nyújtanak a pénzügyi és az adminisztrációs munkában.

– Elnökként milyen nehézségekkel kellett megküzdenie és milyen sikereket ért el?

– Hiánnyal vettem át az Egyházbizottságot, de néhány év alatt sikerült 3,9 millió forintot összegyűjtenünk, amiből megépítettük a kerítést a templom udvara körül. Az egyház bevételei az adók 1%-ból és az állami támogatásból tevődik össze, ez a pénz évekkel ezelőtt sem volt kevés, de a rossz gazdálkodás miatt évekig az MBE-nek kellett pótolnia a hiányt.

Mandátumunk alatt a nőtt a Magyarországi Bolgár Ortodox Egyház nemzetközi tekintélye is. 2007 nyarának végén nálunk került megrendezésre a Nyugat- és Közép-Európai Eparchia Hetedik Eparchiai Egyházi Gyűlése, ugyanezen év áprilisában pedig a Magyarországi Ortodox Egyházak Ökumenikus Tanácsa Ötödik találkozójának adott otthont.

– Melyek az egyházközség előtt álló legfontosabb feladatok?

– Úgy vélem, hogy az egyik legfontosabb feladat az, hogy az emberek összejöjjenek a templomban. Ehhez még nagyobb egységre van szükség – nem engedhetjük meg, hogy egyesek viszályt szítsanak a közösségben. A hit ez egyik legfontosabb dolog az ember életében, ami nélkül nem lehet élni.

Унгария 1956

Честване в Българското училище

В Българо-унгарското средно езиково училище „Христо Ботев" на 22 октомври се състоя тържество, посветено на унгарската революция от 1956 г.
Чрез думите на нараторите, стихотворенията и музиката присъстващите се запознаха със събитията, свързани с 23 октомври 1956 г.

Какво се е случило на 23 октомври 1956 г.?
На 23 октомври 1956 г. в Унгария избухва въстание, в което участват студенти, работници, войници и интелигенция, предизвикано от стопанското и политическо недоволство на народа и зависимостта на страната от Съветския съюз.
На този ден честваме унгарската революция от 1956 г., която е начална точка за демократическото развитие на страната.
След потушаването на въстанието са взети жестоки мерки. Хиляди са изпратени в затворите, стотици са екзекутирани, близо 200 000 души напускат страната.
Посланието на 1956 г. е, че на духовното и стопанско потисничество трябва да се каже „не!"

От 1989 г.денят 23 октомври е национален празник на Унгария, посветен на революцията от 1956 г. – най-значителното национално дело на унгарския народ през XX век. Много от дейните участници все още са сред нас.

Мария Сабо
учител по унгарски език

Звезда се ражда!

Предаването Звезда се ражда на RTL Klub за откриване на таланти предизвика заслужен интерес и тази година. Кандидатите, пожелали да представят своите продукции на журито, бяха хиляди, а чрез телевизионния екран по всяка вероятност са събрали огромна публика. В трите полуфинала накрая бяха избрани 30 продукции, за наша най-голяма радост сред тях и две, в които участват възпитаници на Българското училище в Будапеща: Катя Шебещен доказа своя талант в категория вокалисти, а Йонка Тодоранова заедно с партньора си Ласло Будаи – в категория акробати. Поздравяваме ги!

56-os megemlékezés a Bolgár Iskolában

A Hriszto Botev Bolgár-Magyar Általános Iskola és Gimnázium tanulói október 22-én ünnepi megemlékezést tartottak az 1956-os forradalom és szabadságharc tiszteletére.
A narrátorok a versek és a zenei betétek közben ismertették az 1956. október 23-ához fűződő történelmi eseményeket.
Mi is történt 1956. október 23-án?
1956. október 23-án Magyarországon a diákok, munkások, katonák és értelmiségiek vezetésével nemzeti felkelés kezdődött, amelyet a tömegek gazdasági-politikai elégedetlensége és az ország Szovjetuniónak való alárendeltsége váltott ki.
E napon emlékezünk meg az 1956-os forradalomról, melynek hatására megindulhatott Magyarországon a demokratikus átalakulás.
A forradalom és szabadságharc leverését kemény megtorlás követte. Ezrek kerültek börtönbe, sok százat kivégeztek, mintegy 200 000-en elhagyták az országot.
1956 üzenete, hogy mindig „nem"-et kell mondani az emberek szellemi és gazdasági kizsákmányolására.
1989 óta október 23-a nemzeti ünnep Magyarországon az 1956-os forradalom emlékére, ami a magyar nép legnagyobb nemzeti tette volt a XX. században, és e nap cselekvő résztvevői közül még sokan itt vannak közöttünk.

Szabó Mária
magyartanár

Csillag születik

Az RTL Klub Csillag születik című tehetségkutató műsorára idén is nagy volt az érdeklődés. Több ezren jelentkeztek, hogy bemutassák produkciójukat a zsűrinek, és reményeik szerint a TV képernyőjén keresztül a nagyközönségnek is. A három elődöntőbe végül összesen 30 produkció kerülhetett be, ezért is nagy öröm, hogy ezek közül kettő a budapesti Bolgár Iskolában végzett fiatal tehetségek nevéhez fűződik. Sebestyén Katja ének kategóriában, Todoranov Jonka pedig partnerével, Budai Lászlóval akrobatikus erőemelés számban bizonyította a tehetségét.

Gratulálunk mindkettőjüknek!

Награди за успелите деца на България 2009

Всеки родител се гордее с успялото си дете – нека с него се гордее цялата страна!

На 2 ноември стартира второто издание на проекта „Награди за успелите деца на България" – 2009 на фондация "Димитър Бербатов", след успешното първо издание за 2008 г.
Номинации за деца в ученическа възраст, постигнали успехи през 2009 г. в сферата на изкуствата, науката или спорта се приемат от родители, близки, учители, съученици, съседи, както и от самите ученици – абсолютно от всеки, който има възможност да удостовери успеха.
За валидни ще бъдат приемани само онези постижения, за които има издаден съответен документ (грамота, протокол, служебна бележка или др. подобен). Те трябва да са за 2009 г. и в някоя от горепосочените сфери от участие във форуми (конкурси, олимпиади, концерти или други състезания) в България или по света.
Проект 2009 е разширен с включването и на децата от българските училища зад граница. Те ще се класират отделно и ще получат отделни награди. Желанието на фондация „Димитър Бербатов" е те да се чувстват приобщени към останалите деца на България, да бъдат допълнително стимулирани да посещават българските училища зад граница, както и повече хора да научат за техните успехи.
Другата новост е специална награда за деца, които са заявили своята гражданска позиция в обществото с участие в различни социално значими кампании, в социални проекти или са участвали в състезания по гражданско образование. Двамата победители в тази категория ще могат да изживеят един ден като мениджър на UNICEF – България, като се докоснат отблизо до ежедневието на организация, работеща в полза на децата.
Основната цел на проекта е да създава сред подрастващите нагласа на уважение към успеха, дължащ се на талант и усилия. Наградите са доказано успешно средство да се оценят постижения и да се поощри по-нататъшното развитие на победителите, а годишните награди са особено престижни.
Димитър Бербатов е идол на подрастващите и пример за човек, успял с талант и труд да сбъдне детската си мечта. Това е възможност да се влияе на децата да насочват енергията си в градивна посока, което ще работи за тяхното бъдеще.
579 деца от над 3000 номинирани бяха одобрени по критериите на проекта "Награди..." за 2008 г. В обръщението си към тях в книгата, която фондацията издаде като част от този проект, Димитър Бербатов най-добре обобщава неговата философия:
"Здравейте, изключителни деца от тази книга! Поздравления за вашите успехи, те искрено ни радват и ще продължаваме да следим какво се случва с вас. Вярвайте, че като развивате таланта си, правите най-доброто и за себе си, и за страната ни.
Вие вече знаете, че успехът идва с усилия. Не се съмнявайте, че точно те ви правят много, много специални.
Поздравления за вашите родители, учители, научни и художествени ръководители и треньори, без чиято ежедневна подкрепа малкият човек не може да се справи и да стане голям във всякакъв смисъл.
Нашият проект "Награди за успелите деца на България" ще бъде докрай успешен, ако в обществото с помощта на медиите все повече се говори, пише и се показват успехите на талантливите и изявяващи се деца на България. Те са възможността за нейното по-добро бъдеще и да накараме всички да ценят крачките им и да подкрепят самочувствието им и големият смисъл на този Проект."
Такава книга ще бъде издадена и за Проект 2009.
Проектът "Награди за успелите деца на България" е детайлно разписан в собствен сайт (активен от 2 ноември), качен на сайта на фондацията www.dberbatov.org. В сайта на Проекта ще се извършва и номинирането.
Проектът "Награди..." – 2009 се осъществява със съдействието на Министерството на образованието, младежта и науката и на Агенцията за българите в чужбина, и с официалното медийно партньорство на: БГ Радио, БТА, bTV, Fox life, в. "24 часа", интернет портал Dir.bg и Emigrant-bg.com.
За Фондация "Димитър Бербатов":
Фондация "Димитър Бербатов" е основана с Учредителен акт на дарение от 07. 04. 2008 г. от Димитър Бербатов, воден от желанието си да допринесе за личностното усъвършенстване и реализация на децата на България.
Основната мисия на Фондацията е всестранно да подпомага младите хора да се образоват, да развиват своите дарби и заложби, както и да им дава шанс да ги споделят със света. Фондацията се самоопределя за осъществяване на дейност в обществена полза. Тя е неправителствена, нерелигиозна и политически независима обществена организация.
###
За допълнителна информация:

Димитър Манлиев
Publicis Consultants | MARC
Тел. 02/434 07 90, 0896 786 736
E-mail: d.manliev@publicis-consultants.bg

Лана Мумджиева
Държавна агенция за българите в чужбина
www.aba.government.bg
E-mail:
l.mumdjieva@aba.government.bg

Скъперникът и неговата риза

Живееше някога един човек, който имаше много пари, ала беше голям скъперник. На обед и на вечеря се задоволяваше само със сух хлебец и студена водица, а за облекло му служеше една стара конопена риза, която бе наследил от баща си — също такъв голям скъперник като него. Всъщност от бащината му риза бе останал само един ръкав, защото другата част на ризата бе съшита от по-нови кръпки. Разбира се скъперника не обръщаше никакво внимание на това и не се смущаваше от подигравките на околните хора.

И тъй, един ден нашият скъперник съблече ризата от гърба си, изпра я и я простря да се суши върху дървената ограда на къщата си.

Не щеш ли, слънцето, което години наред бе сушило с лъчите си тая риза, се усмихна и си каза:

— Чакай да сляза на земята да поискам от скъперника награда за услугата, която му правя вече толкова години.

Речено — сторено. Преобрази се слънцето на старец с дълга бяла брада,седна на голям пухкав облак и слезе на земята. Отиде в къщата на скъперника и похлопа на вратата му.

— Добър ден — каза то, когато богаташът се яви на прага.— Дойдох да си искам парите, които ми дължиш.

— Парите ли? Какви пари? — запита подплашен скъперникът и поиска да затвори вратата.

—Чакай! — рече гостът, като го хвана за ръката — Аз съм слънцето. Години наред вече ти суша ризата с лъчите си, но до сега ти не си ми дал нито пара за услугата, която ти правя. Много няма да ти искам. Само сто жълтици.

—Че ако ти наистина си слънцет, защо са ти тогава пари? — попита скъперникът, бледен като смъртник.— Мигар всички други хора плащат за туй, че си седиш на небето и си грееш за собствено удоволствие?

Слънцето се засмяло, поглади бялата си брада и отговори:

— Парите аз не ще взема за себе си, а ще ги раздам на бедните. Ти си толкова богат,че сто жълтици за тебе ще бъдат колкото сто пшеничени зърна.

— Не давам никакви пари! Златото ми е по-скъпо от неволите на сиромасите! — извика сърдито скъперникът и тръшна вратата под носа на дълечния петник.

Тогава чудният гост прие отново стария си образ, отлетя на небето и огря оттам, както по-рано широката земя с благодатните си лъчи.

— Слушай, ветре! — рече слънцето на силния западен вятър, който минаваше в това времена крилат кон край него.— Слез на земята и грабни ризата на човека без сърце, когото хората наричат скъперник!

И западния вятър наду с всичка сила грамадния рог, спусна се надолу и грабна от оградата дрипавата риза на скъперника.

Абогаташът,като видя, че ризата му се издига високо във въздуха, изкочи да я гони и да се надбягва с вятъра.

Тича той три дни и три нощи подире й, но не можа да я хване. Изпоти се, простуди се, легна на леглото си и умря.

Погребаха го далечни хора, а богатството му се разпиля като прах по земята.

Какво стана с неговата риза?

Цели двеста години западния вятър я въртя из въздуха, докато най-сетне се умори да си играе с нея и я пусна в казана на една голяма фабрика. Там ризата стана на каша, а после се превърна в същета тая хартия, на която е напечатана нашата приказка.

българска народна приказка

Зима

Зима дойде, сняг захвана,
няма птиче да запей,
вред студено вече стана,
всякой тича да се сгрей.

Няма никой на полето,
всякой в къщи се прибрал,
седнал, сврял се до кюмбето,
я пък огън е наклал.

А по пътя, виж, треперят
и с невесели лица
ходят хлебец да намерят
сиромашките деца.

Петко Р. Славейков

Какви може да са евентуалните причини за хрема?

Освен традиционните причинители (настинка и вируси), хремата е един от основните признаци на алергията. Течащият нос и сутрешната хрема са типичен сигнал, че може да страдате от алергия. За да бъде установено към какво точно е алергията, трябва да ви бъдат направени редица изследвания.

Сенната хрема (алергичен ринит) е едно от най-неприятните неразположения, което съпътства много хора. Симптомите са обилна течна хрема, кихане, подуване на очите, сърбеж в областта на носа, устата, очите. Страдащите от сенна хрема обикновено се примиряват със заболяването си, защото борбата с него е трудна и често неуспешна. Сенната хрема се появява през пролетта и есента и виновник за нея най-често са цъфтящите растения и промяната във времето. Пренебрегнатата сенна хрема може да отключи астма .

Дори да звучи странно, системната хрема тревожи по-често жителите на големите градове. Причината е, че хремата е начин да се очисти организма, който е „задръстен“ с вредни елементи. Мръсен въздух, вредна храна, цигари, неправилен начин на живот. Секретите и храчките, които отделяме, са естествен начин да изхвърлим натрупаните токсини. В този смисъл, много природни лечители считат, че хремата не трябва да се подтиска, а да се стимулира чрез парни бани и инхалации, които засилват очистването на организма. Намаляването на хремата е знак, че организмът ни се е прочистил.

Изкривена носна носна кухина и странично действие на някои лекарства са други често срещани причини за системна хрема.

До какво може да доведе нелекуваната хрема?

Ако не става въпрос за остра хрема (вирусно заболяване, което протича със силно изразени симптоми), страдащите от хрема рядко се решават да потърсят лекар, за да открият какво може да я причинява.

Продължителното задържане на гнойни секрети в областта на носа и синусите може да доведе до следните неприятни последствия:

Възпаление на ухото. Задържането на секрети благоприятства достъпа на бактерии до вътрешното и средно ухо. Това води след себе си до възпаление и проблеми с ушите, особено при малките деца, защото при тях каналът, който свързва ушите и носа (евстахиева тръба) е по-къс.

Главоболие. Честата хрема и непрестанното напрежение в тази област, може да се окаже причина за системно главоболие. Главоболието от своя страна е симптом, който има друг причинител.

Синузит. Един от причинителите на синузита е системната хрема. Синузитът е възпаление на околоносните кухини. Симптоми, че системната хрема преминава в синузит, са главоболието, силни гнойни секрети от носа, липса на обоняние, запушен нос, болка в областта на бузите, слепоочията и областта между очите.

Ако страдате от системна или необяснима за вас хрема, задължително се обърнете към лекар, за да проследите причините за нея. Цялостната грижа за здравословното ви състояние е сигурният път да не се задълбочат проблемите от новопоявилата се хрема.

Свинско печено

Начин на приготвяне:

Нарязваме 1 кг свинско месо на по- едри парчета и ги натриваме със сол, смлян кимион, чубрица, червен и черен пипер.

Нарязваме на ситно 4 глави лук и 6-7 скилидки чесън. Нарязваме на тънки колелца и 4-5 моркова. Смесваме лука, чесъна и морковите.

Наливаме чашка зехтин в тавичка и поставяме част от зеленчуците на дъното. Посоляваме ги. Върху тях нареждаме месото. Покриваме го с останалата част от зеленчуците, посоляваме и наливаме 1 чаша бяло вино в тавата. Покриваме и оставяме през нощта в хладилника.

На другия ден наливаме 2 чаши вода и поставяме тавата във фурната. Печем на слаб огън около 2 часа. След това изваждаме тавата, обръщаме месото и добавяме 1 кг картофи, нарязани на средно големи кубчета. Ако е необходимо, прибавяме още вода.

Поставяме тавата отново във фурната и печем, докато се образува коричка.

Disznósült

Elkészítés:

1 kg disznóhúst nagyobb darabokra vágunk, és sóval, római köménnyel, borsikaf vel, borssal és pirospaprikával bedörzsöljük.

4 fej hagymát és 6-7 gerezd fokhagymát apróra vágunk. 4-5 szál sárgarépát karikákra vágunk. A hagymát, a fokhagymát és a sárgarépát összekeverjük.

Egy tepsibe egy kis pohár olívaolajat öntünk, a zöldségkeverék egy részét a tepsi aljára terítjük, és megsózzuk. A húst a tetejére teszszük, majd betakarjuk a zöldségkeverék másik felével, megsózzuk, és leöntjük 1 pohár fehér borral. Letakarjuk, és egy éjszakára a hűtőszekrénybe tesszük.

A következ napon felöntjük 2 pohár vízzel, és a sütőbe tesszük. Kis lángon 2 óráig sütjük, majd kivesszük a sütőből, a húsdarabokat megfordítjuk, és hozzáadunk 1 kg közepes nagyságú kockákra vágott burgonyát. Ha szükséges, még egy kevés vizet öntünk hozzá.

A tepsit visszatesszük a süt be, és addig sütjük, amíg a teteje megbarnul.

„Открит ден”

Българското републиканско самоуправление
ще проведе своя „открит ден”
на 11 декември 2009 г . (петък) от 14.00 до 15.00
часа в Българския културен дом.

Столичното българско самоуправление
ще проведе своя „открит ден”
на 1 декември 2009 г. (вторник) от 15.00 до 16.00
часа в Българския културен дом.

Българското самоуправление в Ференцварош
ще проведе своя „открит ден”
на 1 декември 2009 г. (вторник) от 14.00 до 15.00
часа в Българския културен дом.

Българското самоуправление в Зугло
ще проведе своя „открит ден” на 1 декември
2009 г. (вторник) от 14.00 до 15.00 часа в
Българския културен дом.

Közmeghallgatás

A *Bolgár Országos Önkormányzat*
2009. december 11-én,
pénteken 14.00 és 15.00 óra között tartja
a Bolgár Művelődési Házban.

A *Fővárosi Bolgár Önkormányzat*
ez évi közmeghallgatását
2009. december 1-én, kedden 15.00 és 16.00 óra
között tartja a Bolgár Művelődési Házban.

A *Ferencvárosi Bolgár Önkormányzat*
ez évi közmeghallgatását
2009. december 1-én, kedden 14.00 és 15.00 óra
között tartja a Bolgár Művelődési Házban.

A *Zuglói Bolgár Önkormányzat*
ez évi közmeghallgatását
2009. december 1-én, kedden 14.00 és 15.00 óra
között tartja a Bolgár Művelődési Házban.

Покана

Българското самоуправление в XI столичен
район „Уйбуда” — Будапеща
любезно кани Вас и семейството Ви на традиционна годишна среща и
ОТКРИТ ДЕН

на 11 декември 2009 г. (петък), от 17.00 часа
в ритуалната зала на площад Гелерт, 1114
Будапеща, пл. „Сент Гелерт” 3.

Тема на открития ден е годишният отчет за дейността на българското малцинствено самоуправление в XI район, а също така и всяка друга тема, засягаща и интересуваща общността и жителите на района.

17.00 Отчет за дейността на самоуправлението
17.30 Програма на танцов състав „Зорница”
18.00 Прожекция на филма „Българска сватба” – български народни песни и танци, с участието на певицата Николина Чакърдъкова
18.30 Коктейл

Весела Коледа и честита Нова година!

Meghívó

Budapest Főváros XI. kerületi Újbuda Bolgár Kisebbségi
Önkormányzata tisztelettel
meghívja Önt és családját hagyományos
év végi találkozóra, amelyen a képviselőtestület
LAKOSSÁGI KÖZMEGHALLGATÁST tart

2009. december 11-én (pénteken), 17.00 órakor
a Gellért téri Házasságkötő Teremben,
1114 Budapest, Szent Gellért tér 3.

A közmeghallgatás tárgya a XI. ker.-i kisebbségi önkormányzat éves beszámolója, valamint minden a közösséget és a kerület lakosságát érintő téma.

17.00 A kisebbségi önkormányzat éves beszámolója
17.30 Zornica táncegyüttes programja
18.00 A „Bolgár lakodalom” c. film vetítése
– bolgár népdalok és néptáncok,
Nikolina Csakardakova énekesnő szereplésével
18.30 Állófogadás

Kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új évet kívánunk!

Мили деца,

Микулаш ще ви посети и тази година!

Празненството ще се състои
на 6 декември 2009 г.
от 11.00 часа
в Българската православна
църква „Св. св. Кирил и Методий”.

Ще видите детски спектакъл
на Малко театро и
ще има изненади за вас

Очакваме ви!

Kedves Gyerekek!

Idén is eljön hozzátok a Mikulás!

A Mikulás-ünnepség
2009. december 6-án 11.00 órakor kezdődik
a Szent Cirill és Szent Metód
Bolgár Pravoszláv Templomban.

Megnézhetitek a Malko Teatro gyerekelőadását
és meglepetések is lesznek a számotokra

Mindenkit szeretettel várunk!

Коледно-новогодишна вечеринка

Дружеството на българите в Унгария
кани най-любезно Вас и Вашето семейство

на традиционна
коледно-новогодишна вечеринка
в Българския културен дом
на 26 декември 2009 г., събота от 19.00 часа

Богата програма

ТОМБОЛА

Запазване на места:
в Дружеството на българите в Унгария
(тел.: 216-6560)

Karácsonyi-újévi est

A Magyarországi Bolgárok Egyesülete
szeretettel meghívja Önt és
kedves családját a Bolgár Művelődési Házban
2009. december 26-án
(szombaton) 19.00 órától tartandó
karácsonyi ünnepségére
és óévbúcsúztató báljára

Gazdag program

TOMBOLA

Asztalfoglalás a Magyarországi Bolgárok Egyesületénél
(tel.: 216-65-60)

Програмата •• Program

Български културен дом

Bolgár Művelődési Ház

месец декември 2009 г. •• 2009. december

2, сряда	17.00 18.00	Откриване на изложба *на Миклош Маджаров* *Малко театро* – Театрално ателие
6, неделя	11.00	*Микулаш* в Българската църква
9, сряда	18.00	*Киноклуб* „**Мера според мера**" 4-а част – Режисьор: Георги Дюлгеров
16, сряда	18.00	*Литературно кафене*

2., szerda	17.00 18.00	**Madzsaroff Miklós** kiállításának megnyitója Malko Teatro – **Színházi Műhely**
6., vasárnap	11.00	**Mikulás** a Bolgár Templomban
9., szerda	18.00	**Filmklub** – **Mera szpored mera** IV. rész
16., szerda	18.00	**Irodalmi kávéház**

Állandó programok

péntek 18.00
Bolgárnéptánc-oktatás

vasárnap 10.00-12.00
Játszóház gyerekeknek

minden hónap első szerdája, 10.00
Nyugdíjasklub

A rendezők a műsorváltoztatás jogát fenntartják. Az aktuális programról tájékozódjon a **www.bolgarok.hu** weboldalon

Организаторите си запазват правото за промени в програмата. За актуалните събития можете да се информирате на **www.bolgarok.hu**

януари •• január

6, сряда	17.00	*Малко театро* – Театрално ателие
13, сряда	18.00	*Киноклуб*
17, неделя	15.00	*Бабинден*
20, сряда	18.00	*Литературно кафене*
27, сряда	18.00	*Творчески клуб*

6., szerda	17.00	Malko Teatro – Színházi Műhely
13., szerda	18.00	Filmklub
17., vasárnap	11.00	Bábanap
20., szerda	18.00	Irodalmi kávéház
27., szerda	18.00	Alkotók klubja

Български вести

Издание на Българското републиканско самоуправление, 1093 Будапеща, ул. Лоняи 41
Редакция: Андреа Гѐнат (главен редактор), Моника Тютюнкова, Светла Кьосева
Отговорен издател: Данчо Мусев

Издава се с подкрепата на Фонда за национални и етнически малцинства в Унгария, СБС и на Българските самоуправления в II, IV, V, VIII, IX, XIII, XIV, XV, XVIII, XXI и XXIII район на Будапеща и във Фелшьожолца, Печ, Сегед, Халастелек, Дунахарасти, Дунакеси, Кишкунлацхаза, Лорев, Мишколц, Дебрецен, Сигетсентмиклош, Ерд и Естергом.

Bolgár HÍREK

A Bolgár Országos Önkormányzat (1093 Budapest, Lónyay u. 41) kiadványa
Szerkesztőbizottság: Genát Andrea (főszerkesztő), Kjoszeva Szvetla, Tyutyunkov Mónika
Felelős kiadó: Muszev Dancso

Megjelenik a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Közalapítvány, a FBÖ és a II., IV, V., VIII., IX., XIII., XIV., XV., XVIII., XXI. és XXIII. kerületi, valamint a Felsőzsolcai, a Pécsi, a Szegedi, a Halásztelki, a Dunaharaszti, a Dunakeszi, a Kiskunlacházi, a Lórévi, a Miskolci, a Debreceni, a Szigetszentmiklósi, az Érdi és az Esztergomi Bolgár Kisebbségi Önkormányzat támogatásával.
ISSN 14163098 MS Mester Stúdió, Globe Print Nyomda

важни адреси •• közérdekű címek

Magyarországi Bolgárok Egyesülete
1097 Bp., Vágóhíd u. 62.
tel.: 216-6560

Bolgár Országos Önkormányzat
1093 Budapest, Lónyay u. 41.
tel.: 216-4210

Fővárosi Bolgár Önkormányzat
1093 Budapest, Lónyay u. 41.
tel.: 216-4211

Bolgár Köztársaság Nagykövetsége
1062 Bp., Andrássy út 115.
tel.: 322-0836, 322-0824

Szent Cirill és Szent Metód Bolgár Pravoszláv Templom
1097 Bp., Vágóhíd u. 15.
tel.: 215-0039

Bolgár Nyelvoktató Kisebbségi Iskola
1093 Budapest, Lónyay u. 41.
tel.: 216-4210

Bolgár Kulturális Intézet
1061 Bp., Andrássy út 14.
tel.: 269-4246

Hriszto Botev Bolgár-Magyar Általános Iskola és Gimnázium
1062 Budapest, Bajza u. 44.
tel.: 474-0536, 474-0537

Bolgár Kétnyelvű Nemzetiségi Óvoda
1062 Budapest, Bajza u. 44.
tel.: 06 20 250-7339

Carevec Étterem és Hotel Rila
1097 Bp., Vágóhíd u. 62.
tel.: 216-1797 és 216-1621